

Britta Marakatt-Labba: Juohke sákkaldat vuoigná/Där varje stygn andas

Geassemánu 14.b.– skábmamánu 9.b. 2025

Britta Marakatt-Labba beakkihii riikkaidgaskasaččat *Historjá* nammasaš sággojuvvon govain – 24 mehtera guhku epos mii lea buohtastahtton Bayeuxtapehtain ja lea čájáhusa guovddáš dáidda. Goasii vihttalogi jagi lea son govvidan sámi kultuvrra, historjjá ja riidduid dáidagiiddisguin. "Juohke sákkaldat vuoigná" lea dássáži stuorimus sierračájáhus mii sámi dáiddáris lea leamašan Moderna Museetis.

Britta Marakatt-Labba riegádii 1951:s Ađevuomis Sámis, davvisámi boazodoallobearrašii. Son lea ollu jagiid orron ja bargan Badje-Sohpparis - guovdu Sámi ja davimusas Ruotas.

Čájáhus fáttmasta birrasiid guhttalogi su dáidagiin 1968 rájes otnáži - sággamat, installašuvnnat, grafihkat, sárgumat ja báccit muoras, geađggis ja bronssas.

Sákkaldagat muitalussan – ja duodaštussan

Goasii vihttalogi jagi lea Britta Marakatt-Labba čalmmustahttán sámi kultuvrra, historjjá ja riidduid dáiddárdoaimmainis, ja erenoamážit muitaleaddji sággamiin.

Su dáidagat govvidit ovttasdoaimbama gaskal olbmo, ealli ja luonddu: Boazobargguid, muohtaduoddariid ja -váriid, sámi nissonipmiliid ja máttaráhkuid. Seammás leat govat duodaštussan das movt stuoraservvodat áitá sápmelaččaid kultuvrra ja eallinvuogi.

Britta Marakatt-Labba govvamáilmmi ja ávnnasválljema vuolgga lea su bajásšaddamis, gos sámi njálmmálaš muitalanárbevierru ja duodji birastii su. Duodji lea sihke hutkás proseassa ja estehtalaš dovddahepmi, ja siskkilda seamma stuora árvvusatnima ávdnasii go mearkkašumiide mat gullet ja čuožžilit ávnnasteamis.

Historjá ja beaggin

Čájáhusas deaivvadit geahččit guokteloginjeallje mehtera guhkkosaš eposiin ja sággojuvvon panoramagovain, "Historjá" (2003–2007). Oasit leat ráhkaduvvon duháhiid unna sákkaldagažiin beallemasa nalde ja dat muitalit sámi diliin, historjjás ja máilmmigovas:

Mytologalaš áigi deaivvada dálááiggiin, dáiddára iežas persovnnalaš muitogovat seaguhuvvojit sámi álbmoga aktasaš muittuin, oinnolaš máilbmi govviduvvo sparrolaga oaidnemeahttun máilmmiin. Ja dáidda muitala maiddá riidduin, nugo 1852 Guovdageainnu stuimmiin - dehálaš jorggáldat dáistaleamis sámi vuoigatvuodaid ja politihkalaš iešheanalašvuoda ovddas.

Britta Marakatt-Labba beakkihii duodas "Historjá" govain jagis 2017, Documentas Kasselis, mii lea okta máilmmi stuorimus dáládáidagiid čájáhusain. Nuppiin sániiguin, gáibiduvvui riikkaidgaskasaš lihkostuvvan ovdal go Davviriikkat muđui, olggobealde Sámi, galge eanet beroštišgoahtit su barggus.

Dáidaga leat buohtastahtán Bayeuxtapehtain, ja dovddus dáiddaáigečála ArtNews celkkii 2025 giđa "Historjá" leat okta dán jahkečuođi deháleamos dáidagiin.

"Dálkkádatroassu lea dás"

Britta Marakatt-Labba beroštišgođii árrat politihkalaš gažaldagain. Earet eará oassálasttii son Álttáeanu huksemiid vuosttaldeamis 1970-logu loahpas ja árrat 1980-logus. Dan dáhpáhusa lea son maid govvidan "Garjját" (1981) govas. Su stuora servodatberoštupmi lea sakka váikkuhan su dáiddadoaimma ja lea dál, nugo ovdalge, oaivádusgáldun ođđa buolvvaid dáistalemiin birrasa ja sámi vuoigatvuođaid ovddas.

Okta báhkaseamos jearaldagain sámi kultuvrra ja boahhteáigge dáfus, dál ja dás, lea dálkkádatváikkuhus. Johtilis temperaturloktaneapmi sámi eatnamiin čuohcá sakka su dáiddalaš bargguide ja jurdagiidda:

- Mii ságastit dálkkádatrievdamiin, muhto eai dat leat šat "rievdamat", muhto roassu mii juo lea dás. Man galle jagi sáhttit vel vuordit muohttaga leat min guovlluin? Man stuora oasi Sámis galgá ruvkeealáhus ja bieggafápmorusttegat dábuhit alcceseaset? Dál manná johtilit.

Moderna Museeta "Juohke sákkaldat vuoigná" lea boadus lagas ovttasbarggus gaskal Britta Marakatt-Labba ja intendeanta Matilda Olof-Orsa. Dát lea rievdaduvvon veršuvdna "Bastilis sákkaldagat"-čájáhusas maid dáidaga, arkitektuvrra ja designa nátionálmusea Oslos buvttadii ja vuosehii (njukčamánu 15.b.-borgemánu 25.b. 2024) ja mii maid lea vuosehuvvon iežá veršuvnnas, "Guorrat násttiid luottaid", Kin dáládáidaga dávvirvuorkkás Gironis (golggotmánu 23.b. 2024 - njukčamánu 16.b. 2025).

Juovlamánus 2025:s rahpá Moderna Museet sierračájáhusa sámi bázzedahkkiin ja lávdehábmiejeddjiin Aage Gaupiin (1943-2021) guhte lei seamma dáiddárjoavkkus go Britta Marakatt-Labba - dan nu gohčoduvvon Mázejoavkkus, mii lei doaimmas 1978:s 1983 rádjái ja mas lei mearrideaddji mearkkašupmi sámi kulturlávddi ođasmahttimis.

Annika Hansson Wretman

press@modernamuseet.se

+46 70 952 23 62